

Un esglai de futur

per Vicenç Ribas i Cabedo

Havien estat tota la setmana fent els preparatius amb molta cura. N'Eloi i na Marianna ja duïen tres descensos per aquell avenc, però no va ser fins al tercer que descobriren l'estret corredor que, en línia recta i amb pronunciat pendís, es perdia molt més enllà de la zona coneguda.

Ell estudiava arquitectura a Barcelona i ella havia reprès l'especialitat administrativa que dos anys enrere deixà penjada. Considerant que l'exploració podria ser llarga, cregueren adient aprofitar les vacances de Setmana Santa per fer l'anhelada baixada. N'Eloi feia temps que s'havia afeccionat a l'espeleologia i la practicà a bastament anys passats per Mallorca i Garraf. Na Marianna era més novella en la destresa d'aquest esport i s'hi interessà a instàncies d'ell, quan començà a ser més que una simple amiga seva.

Estaven segurs de portar tot el material necessari i alhora tenien consciència que qualsevol pes superflu suposaria una nosa de la qual llavò caldria penedir-se. Duïen roba interior de niló aluminitzat que permet suportar la humitat, botes de goma, granota i guants de plàstic, calçons de làtex, cascs d'il·luminació frontal de doble freqüència i llàntia d'acetilè, cordes de niló amb autobloquejador, arnès de cintura per a encordar-se, la brúixola, tot el material necessari per a realitzar un planell topogràfic i un munt de coses més, sense oblidar les vitualles per a menjar i beure. Tenien la seguretat de ser pioners en aquest descens i l'esperança de realitzar algun gran descobriment.

Després de deixar la furgoneta ben aparcada a sa Canal, agafaren les carregades motxilles i anaren costejant fins arribar allí on el camí començava a enfilarse. La pujada es feia feixuga i era necessari aturar-se sovint per recuperar la respiració. El matí era ben clar i la magnífica visió de la platja de ses Salines i es Freus feia revenir l'alè ben aviat.

Finalment varen arribar a la boca de la cova i començaren la baixada pel tram conegut, amb el qual es trobaven molt familiaritzats. Cap problema. A l'entrada del corredor incògnit augmentaren les precaucions, que tot sigui dit mai abandonaven, i alen-tiren la marxa. El sòl llenegava i el pendent cada volta més pronunciat obligava a estar molt alerta.

Ella era una al·lota molt parladora, però en moments de tensió emmudia; tot al contrari d'ell, que trasmutava la seva habitual timidesa per una nerviosa xerrameca. Malgrat tot, fou ella la primera a

obrir la boca per fer notar que el corredor, el qual en principi semblava recte, anava girant a l'esquerre. N'Eloi, amb inquieta ironia, li preguntà si coneixia la definició de la línia recta i, sense esperar resposta, li etzibà que consistia en l'arc de la circumferència que envolta el cercle infinit. Na Marianna encaixà agudament la idea i digué que òbviament si ell mirava fixament enfront seu es veuria el clatell. Tots dos rigueren amb ganes i seguiren baixant fins que uns metres més endavant observaren que el corredor s'acabava.

Ell pensà amb desencís que això suposava la fi de l'aventura, però immediatament s'adonà que per la paret de la dreta s'obria una escletxa que amb prou feines permetia el pas d'una persona entrant de gairell. Demanant a na Marianna que esperàs, s'introduí per la clivella. Passà un minut escàs i sentí una exclamació d'admiració i la veu de n'Eloi que la reclamava. Ella es tragué la motxilla i, tal com havia fet ell, l'arrossegà de costat tot enfilant l'escletxa. La sorpresa fou majúscula quan comprovà que per l'altre cantó se sortia a una immensa cavitat. Il·luminant amb el focus més potent que duïen, s'adonaren que adesiara sorgien espectaculars estalactites i estalagmites. Avançaren bocabadats i més enllà toparen amb un llac interior de tranquil·les i nítides aigües. Na Marianna proposà fer una aturada per refer forces en una pedra plana que hi havia a la vora.

Fou en el precís instant en el qual es disposaven a menjar quan s'inicià un perceptible tremolor que a ella li recordà les vibracions que produïa la central elèctrica de GESA a l'Institut i zona de Puig d'en Valls. La intensitat anà augmentant i l'espant començà a reflectir-se a les seves cares. Instintivament s'abraçaren en el moment que del sostre començaren a desprendre's bocins d'estalactites amb gran estrèpit i les estalagmites començaven a trotollar. Es mantingueren abraçats, ulls clucs, llarga estona. Ell encara mantenia una certa sang freda i rumiava que les illes Pitiuses mai havien estat àrea d'activitat sísmica. No ho entenia. Obrí els ulls i observà astorat en el seu rellotge de polsera

que l'agulla horària girava a una velocitat inusitada i la minutera ni es veia. Ella pensava en Déu. Després d'un temps que semblà etern, els tremolors cessaren. Per fortuna no els havia caigut res per damunt. Feren llum cap a la part de la caverna per on havien vingut i comprovaren que, malgrat les destrosses, l'estructura aguantava. Sense dir-se un mot varen agafar el material i es dirigiren amb prestesa on hi havia l'escletxa. Per sort en lloc de tancar-se s'havia eixamplat. Els faltà temps per sortir d'allí. Mai abans varen tenir claustrofòbia, però el temor a quedar sepultats per un nou terratrèmol els produí una angouxa vital. No sense dificultats aconseguiren la boca de la cova. La intensitat de la llum provinent de fora era escassa. Era estrany, car, pel temps que havien estat dins,

tocava ser pels voltants de migdia i la meteorologia al matí era esplèndida.

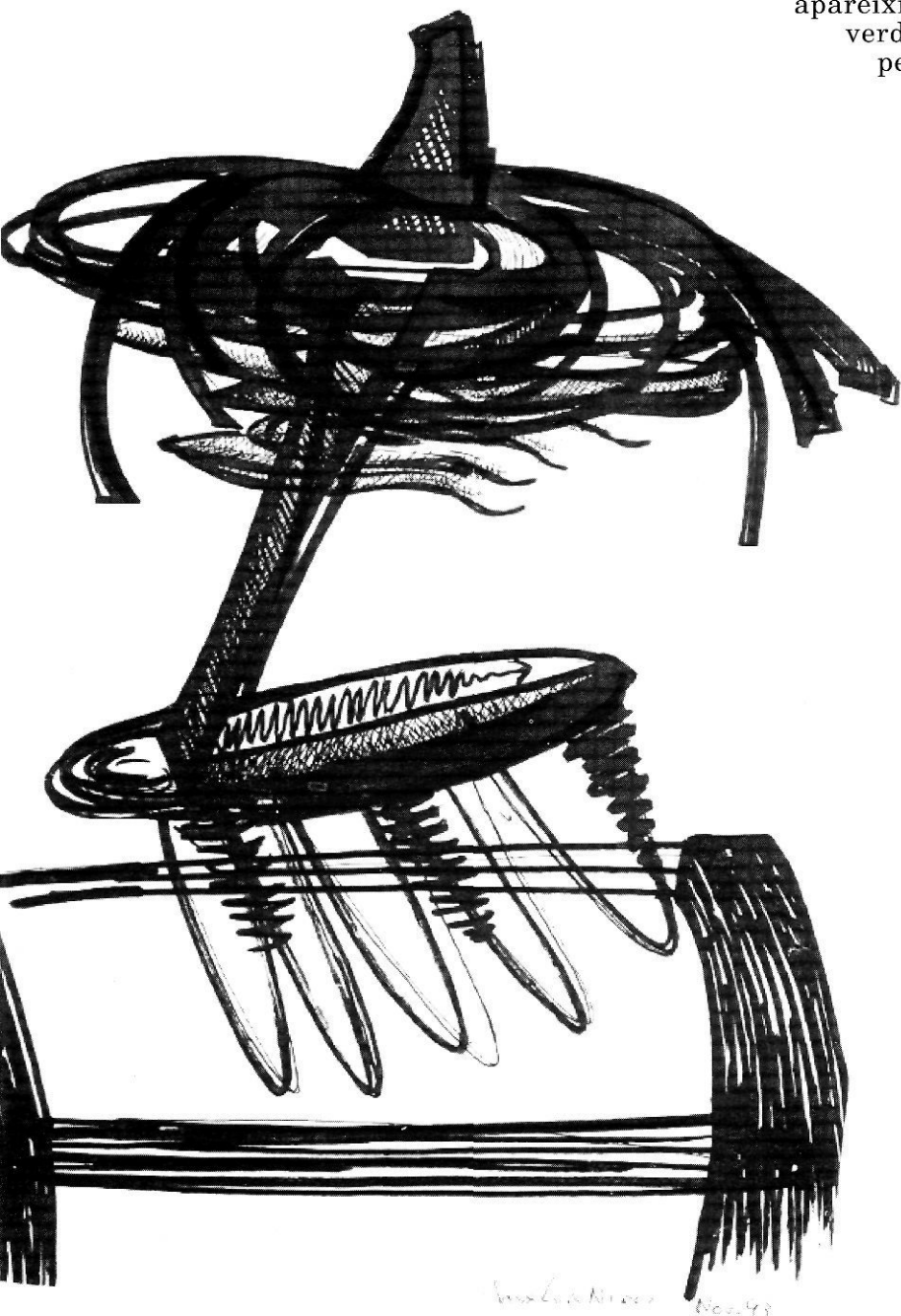
L'ensurt que varen tenir quan s'adaptaren a la visió exterior fou majúscul. El panorama era el següent: el cel tenia una tonalitat marronosa metal·litzada i el mar tenia un aspecte que recordava el mercuri. En terra trepitjaven una matèria que pareixia una mescla d'arena volcànica amb cendra. Tots els pins a l'entorn havien desaparegut i, com a restes de vegetació, al que tocava ser bosc tan sols es trobaven uns matolls ennegrits similars a romanins calcinats, que en fregar-los desprenien una olor com de gas butà. On haurien de trobar-se les salines hi havia una enorme esplanada color de ciment i al llarg de la platja s'hi veien un seguit d'altres construccions quadrangulars d'aparença metàl·lica. On estaven les instal·lacions de la Salinera apareixia una estructura piramidal d'un color verd estrident. Aquell estrany edifici es repetia a l'illa d'es Penjats i a s'Espardell.

Entre les construccions i el que suposaven mar hi havia una petita voravia on s'hi veien arbres; fixant més la vista es notava que eren palmeres cocoteres, aquelles de llocs tropicals.

No es veia ningú, ni se sentia cap remor: ni gent, ni ocells, ni vent. Res. L'oïda solament captava els batecs dels seus cors i els seus alens entretallats. Amb un espant indefinible baixaren lliscant per aquell sòl polsós fins arribar a la voravia final. S'adonaren que els suposats cocoters no eren de matèria orgànica, sinó plastificats, i observant un petit moviment marí veieren que la textura del líquid era pareguda a la del petroli.

Tot allò no podia ser tangible. Es fregaven els ulls però aquella horrible visió continuava. La paüra assolí uns límits extrems quan sentiren com un tro que s'originés allí mateix; pocs instants després un estrambòtic llamp sorgí de la part de Formentera; d'un color violeta, provenia de baix i es va perdre per les marronoses altures.

En aquest punt ja no ho suportaren més i estrenyeren a córrer amunt, reculant el camí davallat i ensopegant contínuament. Com una exhalació tornaren a entrar dins l'avenc, amb l'esperança de trobar la sortida correcta.

Vicenç Ribas i Cabedo

VICENÇ RIBAS I CABEDO